

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Kr. 4.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 150. — ZA INOZEMSTVO Kr. 240
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 13.

Šibenik, 1. travnja 1922.

God. II.

„Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodinovo!”

Veličanstveni prizor, koji se razvio u srijedu 20. ožujka, kad je naš novi duhovni Pastir presv. gosp. O. dr. Jerolim Mileta, stupio na tlo svoje biskupije, ostat će neizbrisiv u duši svih Šibenčana. Šibenik je priredio upravo divni i velebni doček svome Pastiru. Prigodom sutrašnjega njegovog ustoličenja, kad presv. Mileta ulazi u posjed biskupije i prvi put sjedna na biskupsku stolicu velebne šibenske Bazilike sv. Jakova građanstvo rodnog mu Šibeniku, a snjime i svi vjernici biskupije svom Pastiru i Ocu zanosno i od srca kliču: „Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodinovo!”

Novi dukovni Pastir dolazi nam u ime Gospodinovo: kao anđeo mironosac, poslanik Božji i nasljednik apostola. Njegova je misija uzvišena. Poput Mojsije ima da vodi narod k vječnoj sreći, a poput Davida biskupskom palicom u ruci ravna stado svoje. Dolazi, da naviješta evanđelje mira, bodri i sokoli klonule duhom, tješi žalosne, da bude poput sv. Pavla „sve svakomu“. Zato mu i kličemo baš od srca: *Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodinovo!*

Široko polje rada čeka novoga Pastira. Svjetski rat nije samo materijalno osiromašio svijet. Nije samo valuta stradala u svjetskom mežu. Najveći gubitak, najveća šteta, što smo je pretrpjeli, bila je ta, da su nisko spale vjerske i moralne vrednote. Zato više nego ikada baš danas naš narod treba vjerske obnove putem vjerskih i čudorednih ideala i načela, koja su najveće blago čovjeka.

Novi nam Pastir u zgodan čas dolazi, da nam tumači uzvišene tajne, što ih u sebi krije vjera, koja je jedina kadra da preporodi i usreći narode. On je veoma podesan, da tu zadaću ispuni u našoj sredini.

Naš novi biskup je više godina proživio u središtu kršćanstva, u vječnom Petrovom Rimu, na grobu apostolskog Prvaka sv. Petra, čija vjera ne će smalaksati do konca svijeta. To je jamstvo, da će nam presv. Mileta biti najbolji i najvjerniji tumač Kristove nauke i Petrove vjere, a dosljedno i donositelj svih onih blagodati, koje Kristov nauk donša svijetu.

On je još sin i sljedbenik Franje Asiškoga, tog najvećeg preporoditelja kršćanstva, velikog sociologa, najsimpatičnije ličnosti između svetaca. Naš vijek, kako je kazao glasoviti Jørgensen, treba Franjinog duha i akcije kao ozebao sunca. Zato nam u zgodan čas dolazi presv. o. Mileta, skromni i ponizni sin sv. Franje Asiškog, da među nama djeluje u duhu svog velikog Utemeljitelja. Kad je veliki Papa Inocencije III. u snu vidio, kako Franjo Asiški svojim rukama i leđima podupire lateransku palaču, koja je bila u opasnosti, da se stropošta, razumio je veliku misiju Franjinu. Ista misija čeka sada i Franjinog sina, presv. Miletu, da diljem prostrane i slavne

šibenske biskupije brani, podupire i štiti Kristovu Crkvu.

Još je jedan važni razlog, koji nam utvrđuje u nadi, da će rad našeg novog presv. biskupa biti uspješan i blagoslovljen u šibenskoj biskupiji. Presv. Mileta je domaći sin, naše gore list, sin siromašne šibenske obitelji. On ima shvaćanja i toplog osjećaja za potrebe i bijede pučanstva grada i biskupije. Našeg presv. novog Pastira ne resi samo duboka učenost i svestrana vaspitanost, nego i topto srce, koje će sa svima nama osjećati, s nama dijeliti radost i žalost, ljubiti nas kao Otac svoje sinove.

Zato mi danas, u predvečerje sutrašnjeg svečanog dana, kad će na tradicionalnoj bijeloj mazgi jašući doći do gradskih vrata naš novi biskup, da zasjedne na biskupski prijesto šibenske Bazilike, kličemo svom ljubljenom Ocu, svom biskupu i Pastiru:

„Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodinovo!”

O. dr. Jerko Mileta.

Novi naš biskup rodio se 17. travnja 1871. u Šibeniku od siromašnih težačkih roditelja, te je po tome u najboljim godinama i u punoj muževnoj snazi i radnoj krepčini. Rodbina mu je sva težačka. Od bliže rodbine još mu je živa starica majka i dvije sestre, od kojih se starija baš ovih dana nalazi na umoru. Prije nego je ušao u red, zvao se Ante. Još od najmlade dobi odlikovao se osobitom dobrotom i pobožnošću. Zarana, već 1882. odlučio je, da se potpuno Bogu posveti i stupio u red franjevača konventualaca te je bio primljen za pitomca sjemeništa u Cresu, gdje je s najboljim uspjehom svršio gimnazijske nauke i novicijat. Filozofiju je izučio u Splitu pod vodstvom učenih i vrsnih profesora, a bogoslovne nauke svršio je u Rimu na Urbanovu sveučilištu „De propaganda fide“, gdje je 1893. bio promaknut na čast doktora, a 1895 i na čast učitelja reda. Bio je zaređen za svećenika 23. rujna 1893. Svršivši nauke ostao je neko vrijeme u Rimu, gdje je bio zaposlen oko nekih izdanja o svom redu. Kasnije je pošao u svoju rodnu provinciju, te je u Cresu od 1894-97. predavao moraliku i humanističke jezike, a od 1897-99. moraliku i sv. Pismo u Kolegiju ad Campum s. Petri u biskupiji tarvizinskoj. Za kratko vrijeme bio je i gvardijanom u Splitu i Cresu (od 1899.-902.). Od 1902.-1906. bio je bibliotekarom na glasovitoj antonijanskoj biblioteci u Padovi.

1906. bio je pozvan u Rim za vice-rektora Serafskog Međunarodnog Kolegija ad S. Theodorum Urbis, na kojem je do danas predavao sv. liturgiju, a neko vrijeme i skolastičnu filozofiju i povijest reda. Iste godine Sv. Otac Papa Pio X. imenovao ga je savjetnikom Sv. Kongregacije za oprostite i sv. relikvije, a dvije godine ka-

snije bio je primljen za člana liturgične komisije i istodobno za cenzora Liturgične Akademije. Značajno je, da je ovom prigodom austrijsko poslanništvo u Rimu u ime svoje vlade stavilo „veto“ protiv o. Milete. Krivo je bilo Austriji, što jedan Hrvat ulazi u službu kod Sv. Stolice. Taj veto nije bio uvažen od Sv. Stolice. Napokon 1914. 19. siječnja bio je o. Mileta imenovan savjetnikom Sv. Kongregacije za obrede u pitanjima beatifikacije i kanonizacije svetaca, a 26. ožujka i savjetnikom iste Kongregacije za sv. liturgiju.

1902. bio je imenovan drugom i glavnim pomoćnikom generala svog reda, koju je službu vršio sve do 1913. U svojstvu vizitatora ili konzultatora raznih Provincija i predsjednika pokrajinskih kapitula reda proputovao je gotovo čitavu Evropu: Austro-Ugarsku, Italiju, Belgiju, Maltu, Njemačku, Češku, Poljsku, Rumunjsku. Bio je čak i u dalekoj Argentini. 1915., kad je i Italija stupila u ratni vrtlog, morao je ostaviti Rim, te se preselio u Švajcarsku, gdje je u Friburgu boravio do konca rata i bio pomoćnikom Generalnog Apostola. Vikara O. Dom. M. Tavani u podržavanju neprestanih veza s onim Provincijama Reda, s kojima se iz Rima nije moglo dopisivati. Tu je imao prigode, da se upozna sa glasovitim apologetom O. Weissom, koji mu je sada prigodom imenovanja i posvećenja za biskupa u jednom uglednom švicarskom časopisu posvetio lijepi članak, gdje se o njemu najlaskavije izrazuje.

Svoju svećeničku službu uvijek je vršio velikim žarom, revnošću i ljubavlju. Riječ Božju je često propovijedao i u raznim mjestima bilo svoje redovničke Provincije bilo Italije uvijek prema uputama danim od Sv. Stolice.

Na liturgijskom području je O. Mileta vrlo vješt i velik učitelj, pravi stručnjak, te prav zato u rimskoj kuriji vrlo uvažen. Dalmatinski ga je episkopat veoma cijenio i na njega se uvijek obraćao, kad je trebalo što urediti i isposlovati kod Sv. Stolice. Nikad nije htio da se ističe ili nameće već je uvijek bio skroman i ponizan i prema svakome ljubezan. Sve sile uma i volje bio posvetio radu za katoličku Crkvu i što viši ugled Sv. Stolice. Neumorno je radio u svojoj samostanskoj sobici obradivajući razne referate, a rano ujutro bi se žurio u Palazzo della Cancellaria Apostolica, da prisustvuje raznim sjednicama.

O. Mileta je i napisao više djela liturgičnog i ascetičnog sadržaja. Mnogo je suradivao u raznim katoličkim, liturgičnim i ascetičnim časopisima i listovima. Govori perfektno ne samo hrvatski, talijanski i latinski, nego i francuski, a pozna dosta dobro i njemački.

I ako je većim dijelom živio i radio u tuđini, svoje narodnosti i plemena nije zatajio. Dapače je uvijek i pred svakim u vječnom gradu isticao sa ponosom, da je Hrvat i s najvećim zanimanjem pratio razvitak prilika u domovini.

Ovog čestitog, skromnog, pobožnog i učenog redovnika, odanog sina Crkve, ali i žarkog rodoljuba i građanina ovoga grada šalje nam Duh Sveti, da pase i upravlja šibenskom Biskupijom, da je u Isusovom duhu obnovi i preporodi!

Da nam ga Bog poživi na mnogoga, a hvala Providnosti, koja nam ga je dala!

Svečani doček novoga biskupa.

Poslije duga čekanja i otezanja ipak se konačno ispunila opća želja naroda i svećenstva ove biskupije. Nakon trogodišnjeg interkalara dobila je za svoga Pastira ne samo svetog, učenog, dostojnog, Božjeg čovjeka, nego i domaćeg sina. Već na prvu neslužbenu vijest o imenovanju Šibenčanina O. Milete za šibenskog biskupa zavladao je opće veselje i zadovoljstvo u rodnome gradu i cijeloj Biskupiji. Svi su samo željno i nestrpljivo očekivali dan, kad će ga najsrdašnije primiti i najljepše pozdraviti u svojoj sredini.

Došao je i taj veseli dan. Gradani slavnog Krešimirovog grada opoštenili su se. Upravo veličanstveno su dočekali svog novog biskupa. Bez ikakvih prethodnih priprava, dogovaranja, nagovaranja, spontano, na još nezapamćeni i neviđeni način pokazali su svoju veliku radost, što im je eto Božjom voljom njihov domorodac došao za Učitelja, Vođu i Pastira. U onom moru oduševljenja očitovale se velika i neograničena odanost i ljubav prema novom biskupu, ali i još živa ona stara vjera u Boga i vjernost Crkvi, kojom su se uvijek odlikovali dični Šibenčani.

Dolazak novog biskupa bio je najavljen za srijedu 29. ožujka. Tog dana već rano ujutro u znak radosti počele su se kititi kuće i dućani svih naših građana narodnim zavjesama i barjancima, a po izlozima dućana i zidovima lijepiti prigodni spomen spis građana. Kod svega građanstva opazalo se neko veselo, nestrpljivo, svečano raspoloženje, neka neobična užurbanost i razdraganost, koja je porasla oko 10 sati kad su svečano zaslavila sva crkvena zvona. Znak je to bio, da su sa tvrdava sv. Ana ugledali parobrod. Na radosni zvuk zvonova počelo se kupiti građanstvo. Kroz najkraće vrijeme na obali se slegao silan svijet: i mlado i staro, i muško i žensko, i siromašni i imućni, i zdravi i bolesni, gotovo čitav Šibenik, da pozdravi i dočeka svog ljubljenog Biskupa.

Došao je na obalu već Kaptol i svećenstvo mirsko i redovno, počeli pridolaziti i predstavnici vlasti, kad se iz konala, kamo su bile uprte oči svih, pomoli parobrod. Što se više parobrod približavao obali, to su zvona svečanije slavila, mužari jače grurali, oduševljenje u narodu veće bilo. Pristaje parobrod, na palubi se pojavio i novi biskup u svečanom lijepom ruhu svojom milom i dostojanstvenom pojavom. Oči svih su uprte u nj, a oduševljenju i klicanju ni kraja ni konca. Lok „Šibenska Glazba“ svira „Lijepu našu“ i druge narodne himne, dosadašnji poglavica biskupije kaptolski vikar kan. Skarpa s opć. upraviteljem g. Rajevićem, kotarskim poglavarom g. Perovićem, komandantom mesta i ratne mornarice, članovima Kaptola, pravoslavnim parohom g. Krstanovićem, direktorom g. Ježnom i još nekim predstavnicima vlasti, starijim stricem i rođacima, uzlazi na palubu parobroda, pozdravlja biskupa i predstavlja mu prisutne. Biskup zahvaljuje i izražuje svoju radost i veselje na ovako lijepom i neočekivanom dočeku.

Presv. dr. Mileta silazi nakon toga s palube i izlazi iz parobroda na obalu. Upoznaje se s ostalim predstavnicima vlasti i svojim svećenstvom, ozdravlja narodu na srdačne i oduševljene pozdrave i u pratnji svog Kaptola i svećenstva i svih predstavnika gradskih vlasti uz perivoj preko Poljane Kralja Petra pak Glavninom ulicom ide u Stolnu Baziliku, da se pokloni i pozdravi svog Spasitelja, preporučiti mogućoj Djevici i prisutnima

podijeli svoj prvi pastirski blagoslov. Triumfalan i ganutljiv je bio ovaj njegov put. Dok su najsvečanije slavila zvona, grurali najjače mužari, najveselije svirala glazba, najoduševljenije klicalo pozdravljalo, mahalo svud okolo stojeće nepregledno mnoštvo građanstva i posipalo ga cvijećem, novi biskup presv. Mileta mirno je i dostojanstveno koracao i svojom milom i privlačivom pojavom i ljubeznim i očinskim pogledom svakoga osvajao, na svakoga ostavljao najbolji utisak. Ganutljivo je bilo gledati, kako je narod blagoslivljao njega, a on narod. Mnogome je oko prozuzilo na taj tako ganutljiv prizor.

O općinskim izborima i općinskom izbornom redu za Dalmaciju.

(Odgovor Ministra unutrašnjih djela gosp. dra Marinkovića na upit nar. poslanika dra Dulbića o općinskim izborima u Dalmaciji.)

Povodom Vašeg pitanja o obavljanju općinskih izbora u Dalmaciji i postupku općinskih komesara u pogledu pripremanja istih izbora, čast mi je odgovoriti Vam sljedeće:

Zakonodavni Odbor je u svojoj 38. redovnoj sjednici, održanoj dne 28. decembra 1921., riješio, da propisi zakona o izborima u općinska zastupstva u Sloveniji sa izmjenama, potrebitim za primjenu, koje propiše Ministar unutrašnjih djela u sporazumu sa drugom sekcijom Zakonodavnog Odbora, važe i za Dalmaciju.

Prije, kao i nakon toga, od povjerenog mi Ministarstva nije dat Pokrajinskoj Upravi u Splitu nikakav nalog za održavanje ma kakovih anketa o izbornom redu za Dalmaciju. Još manje je pak dato takvo ili slično naređenje općinskim komesarima u Dalmaciji, s kojima Ministarstvo, razumije se, opći samo preko Pokrajinske Uprave.

Povod za ovo pitanje dala Vam je vjerojatno, činjenica, što je već u

U palači ga je zatim biskupskoj dekan kaptola preč. kan. Gojanović pozdravio u ime Kaptola i svećenstva, te izrazio sinovsku odanost i ljubav. Presv. biskup mu je na tom pozdravu odvratio osobito toplim i ljubeznim riječima. Naglasio je, kako on u kantoncima i svećenstvu vidi samo svoju braću, prijatelje i pomoćnike u velikom i svetom radu za dobro Crkve i poverjenog naroda. Zatim se povukao u svoje odaje, da u svojoj kapeli očita sv. Misu i zazove Božji blagoslov na svoju Biskupiju.

Ovako svečano i srdačno je dočekao Krešimirov grad svog novog duhovnog Pastira, domoroca presv. O. dra Jerolima Miletu!

novembru 1921. god., prije nego što je bio izborni red na dnevnom redu Zakonodavnog odbora, povjerenom mi Ministarstvo zatražilo od Pokrajinske Uprave u Splitu, da izradi jedan projekt izbornog reda za općinske izbore u Dalmaciji.

U tom naređenju Ministarstva nisu bile date Pokrajinskoj Upravi nikakve upute za održanje anketa, te je ista iz vlastite pobude — što je uostalom za pohvalu — u tom važnom pitanju tražila i mišljenje općina.

Međutim je riješenjem Zakonodavnog Odbora od 28. decembra 1921. zbog primjene slovenačkog izbornog reda zohjtjeve, da Pokrajinska Uprava a Splitu izradi projekt, zastario.

Općinski izbori bit će raspisani u Dalmaciji bez odlaganja, čim taj zakon nakon napred označenog postupka dobije obaveznú snagu.

Prijedlog zakona sa potrebitim primjenama imam spremljen, te može druga sekcija Zakonodavnog Odbora svaki čas o njemu riješavati.

Za nabavu modre galice.

(Odgovor Ministra poljoprivrede na upit nar. poslanika dra. Dulbića o potrebi jeftine nabave modre galice.)

Na Vaše pitanje od 2. februara t. g. o nabavi modre galice za dalmatinske vinograde čast mi je dati Vam sljedeći odgovor:

1. Poznate su mi teškoće vinogradara u snabdjevanju sa plavim kamenom ne samo u Dalmaciji, nego u cijeloj zemlji.

2. Studirao sam pitanje, kako bi mogla sama država da proizvodi plavi kamen, pošto zemlji imamo glavne sirovine. Nažalost se pokazalo nemoguće, pošto je bakar veoma skup, a

to dolazi zbog toga, što po srpskom rudarskom zakonu Borski rudnik smije tražiti za svoj bakar cijene utvrđene na londonskoj metalnoj berzi. Zainteresovao sam Gosp. Ministra šuma i rudnika za ovo pitanje, da bi država mogla dobiti bakar po povoljnijoj cijeni za izradu plavog kamena.

3. Sem toga ovoga tražio sam izvjesnu količinu plavog kamena od Njemačke na račun odštete. Da li ćemo, kada i koliko dobiti plavog kamena na račun odštete, to ne mogu reći.

Oblasne i sreske samouprave.

(Govor narodnog poslanika dra. Ante Dulbića na sjednici Zakonodavnog odbora 14. ožujka 1922. prigodom rasprave zakona o oblasnim i sreskim samoupravama.)

Gospodo! Samouprave, kako su predviđene u ovom zakonu, ne odgovaraju ni programu naše stranke, ni onome, što smo predložili još za doba pretresa ustava, a ne odgovaraju ni općim potrebama, ni interesima, ni želji naroda. Ove samouprave, kako su ovdje stvorene, bit će malene po teritoriji, bit će nemoćne po financijskim sredstvima, neznatne po stvarnim kompetencijama i bit će lišene vlastite volje i slobodnog samoodređenja.

Mi smo tražili, gospodo, kao što je poznato, autonomističko uređenje države, tražili smo, da ostanu i dalje upravne skupine, kako su bile do sada. Glede suštine te autonomije mi

i sve druge prilike. Zato se ne b mogla dati ista autonomija svakom kraju, ne zato, što bismo htjeli da budemo nepravedni prema jednom kraju, nego zato, što hoćemo da mu dobro učinimo. Mi znamo, da nema majstora, koji može napraviti jedno odijelo koje bi pristajalo dobro jednom čovjeku gorostasnom, kao i jednom malenom čovjeku. Tako isto nema zakonodavca, koji će stvoriti zakon o samoupravama, koji bi odgovarao jednako prilikama i potrebama sviju dijelova države. Treba dati autonomiju prema sposobnostima, prema stepenu kulture i blagostanja jednoga kraja, pa onda pustiti vremenu, da se dalje stvar razvija. I nema sumnje, da bi se radom od više godina došlo do željenoga izjednačenja.

Gospodo, kad je govor o autonomijama, dozvolite da reflektiram na govor g. Moskovljevića. Juče je g. Moskovljević htjeo navesti još jedan razlog protiv našega stanovišta i rekao je, da naša stranka traži autonomije zbog konfesionalnih razloga. Ja ne mogu pojmiti, da je naš prijedlog, da se Dalmacija pripoji Bosni i Hercegovini postavljen iz konfesionalnih razloga, t. j. da se provedu kakvi konfesionalni ciljevi. Kad bi se Dalmacija pripojila Bosni i Hercegovini, svega bi katolika bilo 800.000 duša, a bilo bi pravoslavnih oko jedan milijun duša, a muslimana 500.000. Ja ne znam u tim prilikama, kako bi jedna stranka mogla provesti konfesionalne ciljeve, kad bi se druge konfesije protivile. Inače kad bi naša stranka htjela reflektirati na konfesionalne razloge, onda bi bila stavila prijedlog, da se Dalmacija pripoji Hrvatskoj i Slavoniji. Tu bi se dalo što polučiti, kad bi se za tim težilo. (Miloš Moskovljević: To nije potrebno, jer tamo imate većinu.) Ali u Bosni i Hercegovini nemamo većinu. Dakle gospodo, po mom uvjerenju oni, koji traže velike skupine, velike samouprave, ne rade u namjeri, da provedu konfesionalne ciljeve. Ta kad bi to jedna stranka imala na umu, kad bi htjela poradići za konfesionalne svrhe, ona bi tražila manje skupine, a ne veće skupine; jer u većim skupinama lako je da se stvore jače grupe sa protivnim idejama i onda bi se došlo do nemogućnosti, da se provedu oni tobožnji konfesionalni ciljevi, od kojih se toliko zazire. Dakle ne može biti govora o tome, da se traže te veće samouprave iz konfesionalnih razloga.

Mi ćemo, gospodo, imati samouprave po ovom zakonskom nacrtu nejednake. Imat ćemo jako malene samouprave, koje bi mogle možda po broju stanovnika da izburu, ali koje ne će biti onakve, kak se opisuje od strane većine, jer ne će odgovarati interesima ni potrebama naroda. Uprave u tome, što hoćete samouprave sa manjim i većim teritorijama, leži jedna velika opasnost. Jer uzmimo, da bi neke veće teritorijalne skupine mogle vršiti razne više zadatke, malene to ne će moći da učine. Kako će se razvijati samouprave, zavisić će od toga, koji će u budućnosti biti svoreni, i ti će zakoni određavati, do koje će granice djelovati i saradivati samouprave, u kojim predmetima, u kom opsegu i u kojoj formi.

Iz obzira na malenim samoupravama, koje ne će moći da ispune svoj zadatak, budući da zakonodavstvo, hotetić sve da izjednači, ne će odgovarati ni većim, sposobnijim samoupravnim jedinicama nikakav i zadatak, niti će im htjeti proširiti djelokrug njihove nadležnosti. I u samoupravni život ne će moći da se razvija i napređuje.

Rekao sam, da su ove samouprave neznatne po svojoj kompetenciji. Ovdje se puno hvalio čl. 2. I na temelju člana 3. isticalo se, kako će samouprava biti velika blagodat za narod i velika blagodat za državu. I zbilja se tako lijepo ovdje čita, što sve ne će samouprava da učini. Ona će graditi puteve, mostove, željeznice, regulisat će potoke, čak će uvesti i automobilske i aeroplanske veze, vršit će osiguranje protiv elementarnih nepogoda, osiguranje stoke, promicat će za drugarstvo, zanate i industriju i sve blago Božje.

Zbilja, kad bi jedna samouprava mogla da provede sve ovo, što je ovdje rečeno, onda bi gospoda iz većine, koji ovo brane, imali pravo. Ali što se ovdje sve nabraja, sve to nijesu ništa drugo nego naslove bez teksta, bez sadržaja, a od teksta i sadržaja, što će ih dati budući zakoni, zavisit će, što znače samouprave i što će one moći uraditi, koja će biti njihova kompetencija. Dakle mi imamo ovdje samo naslove i ništa drugo. Ono, što će biti kasnije, odredit će budući zakoni i sve će svršiti s tim, kojim se, da će samouprave imati jednu funkciju čisto formalističke naravi.

Ako dobro pročitate, što je ovdje rečeno, i za čas pretpostavite, da će se zbilja ovo sve moći provesti, doći ćete do smiješnog zaključka, da će samouprave biti kao male države. Kad bi tako bilo, padali bi svi vaši prigovori, koje ste iznosili protiv autonomija, koje smo mi tražili. Ali ove samouprave ne znače ništa; jer nije u zakonu naznačen ni jedan minimum, što bi one imale pravo da rade samostalno.

(Svršit će se.)

Neki umirovljenici stradaju.

Pišu nam iz Zadra:

Rekao bih, da se amo upravo ne postupa po zakonu upogled naših umirovljenika. Nekima se naime daje cijela mirovina, i ako imaju masne zarade, a drugima sa neznatnim zaradama ukida se dobar dio mirovine, tako da je ono, što im se daje, ispod svake kritike.

Amo, gdje za liru treba dati 4 dinara, plaća se n. pr. jednog umirovljenika VIII. čin. razreda sa 35 godina službe sa 500 dinara, t. j. 125 lira, dakle na dan L. 4-29, s kojima mora da održava svoju obitelj! No to nije dosta! Ovaj činovnik je star 70 godina i razočaran do skrajnosti. Da uzmogne naime prehraniti sebe i obitelj, morao se latiti druge zarade u svojoj podmakloj starosti. I baš zato, jer ima tobože drugu zaradu, smanjena mu je mirovina od 500 dinara na mjesečnih samih 79 dinara, t. j. 19 7/5 lira mjesečnih, dakle 66 centesima dnevnih!

Nije lijep ovaj postupak nadležnih vlasti u času, kada je notorno, da se drugim umirovljenicima sa masnijim zaradama daje potpuna mirovina.

Dobro je da znate i za ovaj drugi slučaj. Jedan umirovljenik, koji je 29 godina služio državu i koji je također prešao 70. godinu svoga života, također mora da služi, jer mu je mirovina neznatna, a iznosu samih 20 dinara, t. j. 5 lira mjesečnih, dakle 18 centezima dnevnih!

Ovdje treba istaknuti, da je mirovinski fond potpuno isplaćen. Zbilja onda nije pravedno, da ti naš ljudi ovakvim čudnim postupanjem crknu od gladi. Upravu je sramota, što u onoj dobi starosti moraju da još rade, e da uzmognu kako tako preživjeti sa svojim obiteljima. Preporučamo stoga kompetentnim faktorima, da se ova krivica popravi, a uredba li, izaci

ćemo s imenima onih, koji primaju potpunu mirovinu uz svu svoju drugu zaradu, kao i svih onih, kojima se mirovina smanjuje ili ukida.

Rado uvršujemo ovo nekoliko ređaka zaboravljene braće u Zadru, jer su nam uopće mrske dvojake mjere, navlasito pak, kad se njima oštećuju naša i onako bijedna i nesretna nespasena braća. Više srca i više pravice!

Domaće vijesti.

Za zaštitu naših ribara. Zastupnik dr. Dulbić posredovao je kod ministra vanjskih poslova dra Ninčića za zaštitu naših ribara u Murteru, kojima su talijanski karabinijeri oduzeli mreže i druge ribarske sprave, kad su ribarili kod krunarskih otoka, gdje od pantivijeka ribare. Ministar dr. Ninčić je obećao, da će poduzeti potrebite diplomatske korake, da se ribarima ne prave prilike.

Banjevci. (Odlazak starog župnika. Danas je otputovao za Karin naš objubljeni župnik i duhovni pastir O. Ante Skračić. U našem je mjestu župnikovao dugih 15 godina. Bio je u zvanju revan, a sa narodom ljubezan, te pučani žale, da ga je bolest istisla iz Banjevaca. U nedjelju 12. ov. mj. blagoslovio je puk i zaželio mu svaki napredak. U duhovnoj paslucnoj dužnosti zamijenio ga je O. Kažimir Tomasović. Fra Anti iskrena hvala na dugogodišnjem trudu i susretljivosti oko poboljšanja našega seoca i dobar boravak u Karinu, a fra Kažimiru uz dobrodošlicu želimo svako zadovoljstvo. - Banjevčani.

Rogoznica (Nesreća na moru). 21. ožujka dogodila se ovdje nemila nesreća na moru. Zbog silne jugovine izvrnula se lađa na jedra, kojom je upravljao nevješt kormilar. Jedan se Rus od pogranične straže potopio, drugi šenuo pameću, a jedno se bolesno dijete, nošeno na pregleđu k liječniku, udušilo. Još se nijesu našle lješine. Da nije navrijeme opažena nesreća i pritekla pomoć, bila bi poginula još petorica, koja su se borila s valovima.

Gradske vijesti.

Ustoličenje prev. Biskupa.

Sutra u r. jelju novoimenovani presv. biskup zauzet će svećanim cerimonijalom kanonski posjed šibenske biskupije. Ujutro u 9 sati biskup će poći privatno u varošku župsku crkvu, gdje će prisustvovati tihoj sv. Misi. Pred vratima crkve poslije Mise čekat će ga po tradicionalnom šibenskom običaju bijela mazga, na kojoj pr. od općinskog upravitelja grada i pu. ući će Poljanom u grad. Pred vratima grada, t. j. kod kazališta, dočekat će ga Stolni Kaptol, svećenstvo i predstavnici vlasti, vojništva, korporacija i svih društava, te će se obukavši svećano pontifikalno odijelo uz veliku asistenciju procesionalno uputiti u grad. U ophodu svećenstvo pjeva „Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov“. Kad uđe biskup u katedralu, svećenstvo će zapjevati „Tebe Boga hvalimo“. Biskup će zatim sjesti na biskupsko prijestolje, a jedan svećenik pročitat će s propovijedaonice papinsku bulu njegovog imenovanja za šibenskog biskupa. Dosadašnji kaptolski vikar preč. kan. Skarpa izreći će nakon toga kratak govor, u kojem će predati presv. dru. Mileti upravu šibenske biskupije, na koji će presv. biskup odgovoriti.

Slijedit će zatim svećani pontifikal, preko kojeg će pjevati Pjevački zbor šibenske mladosti pod upravom O. Ivana Bronića. Preko Mise presv. će

biskup držati prvu homiliju, u kojoj će se prikazati puku, a na svršetku će udijeliti papinski blagoslov.

Poslije podne od 5 do 7 sati novi presv. biskup u palači primat će predstavnike vlasti i raznih društava i svećenstvo, kojima će dati „soiré“.

Presv. biskup, da se ovog svečanog dana sjeti i siromaha, poklonio je 2000 kruna „Uboškom Domu“.

Pjevanje u stolnoj bazilici. U srijedu na podne počinje u katedral četredesetsatno klanjanje pred izloženim Svetotajstvom. Pri večernjem blagoslovu, kroz sva četiri dana, poslije propovijedi, koja će početi u 6 i 1/4, pjevat će zbor učenika realne gimnazije i velike gimnazije „Pomiluj mene Bože“ od Matijevića i Hartmanna i „Svetotajstvu“ od Kolba. Zborom upravlja prof. Dr. I. Vuksanović.

Proti nagrdivanju grada. Čujemo, da vlasnici onog zemljišta pred kućom Bontempo na Obali kane ga opet ograditi i podignuti neku nagrudu daščare. Sigurni smo, da bi to silno nagrdilo našu i onako slabu i nevoljnu obalu. Upozorujemo zato navrijeme sve naše mjerodavne vlasti i faktore, da to nikako ne dopuste. Od općine osobito kao građevne vlasti tražimo, da što nikako ne dopuste. Od općine osobito kao građevne vlasti tražimo, da to ima pravo. Ako nemamo sredstava ni zgodnih i poduzetnih ljudi, da počnemo opsežnom i žilavom akcijom oko poljepšanja našega zapuštenog grada, ali ne smijemo nikako dozvoliti, da se on nagrduje.

Darovi „Šibenskoj Glazbi.“ Presv. biskup O. Jeronim Mileta darovao je glazbarima „Šibenske Glazbe“ prigodom svog dolaska 250 dinara. — Pri upisivanju novih članova „Šibenske Glazbe“ gosp. Marko Stojić doprinio je u fond iste 100 dinara — Uprava darovateljima najsrdačnije zahvaljuje.

Naden novac. Gosp. Jakov Škarica pk. Pere našao je jednu uložnu knjižicu i u njoj dvije novčanice od hiljadu dinara, a na knjižici je uloženo 3.200 K. Ukupna dakle izgubljena vrijednost iznosi 11.200 K. Tko je iz ljub. i neka mu se prijavi i dobit će i knjižicu i novac.

Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste uspomenu Ive Karadjole: Božica Drinković i don Niko Truta po K. 20. Da počasti uspomenu Blaža Zaninovića: Jakov Dulbić i drug K. 60. Da počasti uspomenu Vjekoslava Rubignonia: Petrić Jerolim K. 40. Da počasti uspomenu Ante Strike: Fran Niko Truta K. 20. Da počasti uspomenu Vjere Rapo: Obitelj Kačić Dimitrić, 40. Da počaste uspomenu Dume ud. Zaninović: Poljodjelska blagajna K 100; Krste Jadronja, Josip Tambača, Vladimir Kulić, Josip Trlaja, Nino Marenzi, Simo Gutić, Jakov Dulbić i Grgo Škugor po K. 40; Josip Zenić i Josip Karadjole po K. 20. Da počaste uspomenu Kat. ud. Sisgoreo: Pio Terzanović i Mate Prgin po K.

UPRAVO IZAŠLO:
GOSPIN PLAČ I URA
ŠVETO PROVEDENA
PRED FRESVETIM
SAKRAMENTOM.
za sami 1-50 in. komad
može se dobiti kod kladnice
PAPIRNICE RADIĆ
ŠIBENIK.

80; Josip Firisin, Vinko Šupuk, Ivan Erceg i Vladimir Kulić po K. 40; Ante Tikulin K. 10. Da počasti uspomenu Kate ud. Ilijadica: Petar Sunara K. 80. U fond: Jerko Stojić, kr. pošt. nadpreglednik u Kotoru K. 25. — Svima darovateljima Uprava harno zahvaljuje.

U fond „Jugoslavenske Matice“ dopriniše: Prigodom smrti Dušana Vuletina u K. Novome: Obitelj Dušana Stazića din. 5. Prigodom demokratske zabave sakupljeno din. 610.25. Prigodom Rapalskog dana: Seljani i školska djeca Prvić Luke din. 265.50. Prigodom smrti Sunara Šime: Obitelj Ive Karadjole i obitelj pok. Grge Kostana po din. 10, a Ivanišević Miran din. 5. Prigodom Rapalskog dana stupiše u I. legiju: učenici Velike Gimnazije i Realne Gimnazije u Šibeniku sa din. 1375, kako je već bilo javljeno u splitskim novinama i našem listu. Pri veselom vjenčanom piru gosp. Stipe Šarića i supruge Anice inicijativno g. Jose Bego sakupljeno među svatovima din. 210. Prigodom smrti Ranke Margetića: Ivan Bergnocih din. 10, Novak Uroš din. 5. Prigodom smrti Ive Karadjole: Obitelj pk. Ive Karadjole din. 50, Novak Uroš din. 5. Prigodom smrti Lovre Botice: Ivan Bergnocih din. 10, Novak Uroš din. 5. Prigodom smrti Kate ud. Ilijadica: Silobrić Josip din. 25.

Kr. ovlaštena prodaja baruta, eksplozivne oružja i municije t. t. JAKOV DULIBIĆ I DRUG - ŠIBENIK časti se javiti cij. općinstvu grada i okolice, da imade na skladištu lagumskog i lovačkog oružja i municije.

POVIŠENJE CIJENA ELEKTRIČNE RASVJETE. Tvrtka Ante Šupuk i Sin javlja ovim putem svim svojim pretplatnicima, da je primorana povisiti svoj cijenik od 1. jula 1921. za 50%, tako da će od 1. aprila unapred paušalne cijene za rasvjetu iznašati 3 dinara za svaku svijeću godišnje, dok će za sve ostale sprave, kao i za pogon ili za rasvjetljenje na mjerilo cijene iznašati 50% više od onih naznačenih u cijeniku od 1. jula 1921. Ova objava vrijedi mjesto okružnica, koje je Tvrtka u ovakvim prilikama običavala slati pretplatnicima.

Javne zahvale.

Svima, koji su nam za vrijeme bolesti i prigodom smrti našeg milog i dobroga supruga, oca, sina, brata

Antuna

žalovanjem, sudjelovanjem u sprovodu, klanjanjem vijenaca, doprinosima ili bilo na koji način bili nam pri ruci, iskazali počast pokojniku i utješili nas u našoj tuzi, iz svega im srca ovim najtoplije zahvaljujemo.

Bog im platio, a od nas vječna harnost!

Šibenik-Siverić, 24. ožujka. 1922.

Rascvjljena obitelj Tofant.

Svima, koji su nam prigodom zadušnica iskazali svoju sućut prigodom smrti našeg nezaboravnog oca i djeda

Mrakovčić Mark

koji je blago usnuo u Gospodu u Puntu dne 23. ožujka u 92. godini života, ovim toplu zahvaljujemo.

Izrazujemo dakle svoju najveću zahvalu i harnost vječ. svećenicima don Ivi Beraku, don Niki Rodinu i don Tomi Perini, koji su se potrudili doći sa svojih župa, te veleč. don Tomi Biliću, don Anti Žuriću, učiteljstvu,

mjesnim vlastima, crkvinarstvu, djevojačkom društvu i svim ostalim mještanima, koji su nam iskazali sućut koliko žalovanjem, toliko prisutnošću pri zadužnicama.

Betina, 27. ožujka 1922.

Don Ferdo Ivo Mrakovčić, sin
i Mrakovčić Franka unuka.

Priopćeno.*

Radi razjašnjenja spora, koji je bio nastao između poslodavca Rade Laurića i pomoćnika Marka Jušića, na zahtjev obojice bila je sazvana sjednica Brijačke Udruge, kojoj je prisustvovao i predsjednik brijačkih pomoćnika Ante Krečak. Na sjednici je spor jednoglasno riješen na zadovoljstvo obiju strana.

U Šibeniku, 30. ožujka 1922.

Rade Laurić,
Marko Jušić,
Ante Krečak.

* Za članke pod ovim naslovom uredništvo ne odgovara.

DROGARIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, iaka boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala — Cvikera.
Izvršuje svaku izradu po okul. Iliječnikom propisu.
Primaju se popravci.

Tvornica šešira

Vilim Vanek, Zagreb
Gundulićeva ul. br. 21.

ŠEŠIRA:

seljačkih, radničkih i dječjih, vrlo dobra kakvoća, samo na veliko, vrlo jeftino uz dnevne cijene.

MODERNIZIRANJE:

svakovrsnih šešira za gospodje i gospodu po najnovijim oblicima (fazonama). Bojadišem i čistim u najkraćem roku. Prešne poslove dogotavljam odmah.

JOSIP DREZGA - ŠIBENIK

Brzjavni: DREZGA - ŠIBENIK.

Telefon inter. 38.

VELIKA PRODAJA U ŽITARICAMA I KOLONIJALIMA.

Prodaja: Sečera, Kave, Pirinča, Sapuna, Građevnog materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja.

Sve uz cijene konkurencije.

AUTOGARAGE.

AUTOGARAGE.

Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim lađama po moru, teretnim automobilima po suhu.

Export vina, ulja i rakije na veliko.

Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice liķera IVANA JELIĆA u Šibeniku.

PAPIRNICI

GRGO RADIĆ

(prije A. et G. Rude)

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetničkih dopisnica, te šibenskih razglednica.

Prodaja školskih potreština, raznog papira te sve vrsti kancelarijskog pribora.

Trgovina raznih parfema, mioniriranih sapuna, praška za zube i slično, te raznih igrački za djecu.

Cijene umjerene.

Bogato skladište šivaćih strojeva

SINGER

kao i svih pojedinih dijelova šivaćih strojeva, šivaćih igala i mašinskog ulja.

Prodaja uz gotov novac i obročno otplatu.

Na svakom je stroju naznačena cijena, koja je ista za cijelu Jugoslaviju.

ANTE FRUA

ŠIBENIK Glavna ulica.

Zastupnik gornje tvrtke za Šibenik i okolicu.

Veliki uspjeh!

Kod kupnje, prodaje i zakupa nekretnina

Novo ustanovljena

Reklamna i posrednička agencija „Uspjeh“

ŠIBENIK - Gospodski trg 13.

Prima na prodaju, kupnju i zakup

razne trgovine, gostione, kavane, kuće, podkućnice, lokale, vinograde, posjede, velika imanja, lade i t. d.

Ponude izvršuje na opće zadovoljstvo Reklamna i posrednička agencija „Uspjeh“.

Veliki uspjeh!

Srećke Državne klasne lutrije

I. klasa 4. kolo bit će gotove 20. maja o. g.

Tko je rad, da ih preprodaje ili za sebe lično kupuje — neka se izvoli obratiti mojoj radnji:

Ul. Kneginje Ljubice 16.

Glavna ovlaštena kolektura
Drag. R. Kolakovića - Beograd.

KNJIŽARA FILIP BABIĆ - ŠIBENIK (HRVATSKA KNJIŽARNICA - ZADAR)

Novo moderno uređen i povećan posao. — Potpuno skladište Jugoslav. knjiga. — Veliki sortiment knjiga stranih jezika. — Tvorničko skladište papira uz najjeftinije cijene. — Sav pribor za urede, općine i škole. — Skladište školskih knjiga. — Prima pretplate na stručne i periodične časopise svakog jezika i struke. — Muzikalije svake vrsti. — Pribor za pisaae strojeve Stenzil i Karbon-papiri.

Otprema brza i točna a cijene jeftine. — Solidna posluga.

Glavno Zastupstvo tvornica „Sufid“

Karbida, Kalciumcianamida i ostalih

umjetnih gnojiva za državu S. H. S.

Grubišić & Comp.

ŠIBENIK (Dalmacija)

Upute i cijene daje tvrtka na zahtjev.

Brzjavni: Cianamid

Telefon Br.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Glavna ulica br. 122
I. kat.

Podružnica Šibenik.

Brzjavni naslov: Gospobanka
Telefon br. 16.

Centrala Ljubljana.

Podružnice: Đakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled. — Interesna zajednica sa: Sveopćom zanatlijskom bankom d. d. u Zagrebu i njenom podružnicom u Karlovcu te Gospodarskom bankom d. d. u Novom Sadu.

Glavnica i pričuva skupa sa afilijacijama K. 50.000.000.

Podjeljuje trgovcima kredite, eskomptira mjenice, lombardira vrijednosne papire, kupuje i prodaje valute i devize, prima uloške, na tekući račun i na knjižice te obavlja sve bankovne i burzovne transakcije uz najpovoljnije uvjete.